

พัฒนาการของพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสิงคโปร์ EVOLUTION OF OPPOSITION PARTIES IN SINGAPORE

กอบร์กุล นีละไพจิตร*

Korbkusol Neelapaichit*

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Institute of East Asian Studies, Thammasat University

*Corresponding Author E-mail: korbkusol@asia.tu.ac.th

Received February 4, 2026; Revised April 27, 2026; Accepted May 6, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่มีบทบาทต่อการเมืองของสิงคโปร์ อันประกอบไปด้วยพรรคบาร์ซันโซเซียลิส พรรคแรงงาน และพรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ ด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบลักษณะของทั้ง 3 พรรคผ่านกรอบการวิจัยของ Robert Dahl ซึ่งครอบคลุม 6 ประเด็นหลัก คือ 1. ความสามัคคีหรือความเหนียวแน่นเป็นปึกแผ่นภายในองค์กร 2. การแข่งขัน 3. พื้นที่ 4. ความแตกต่างโดดเด่นหรือการบ่งบอกตัวตนลักษณะ 5. เป้าหมาย รวมถึง และ 6. ยุทธศาสตร์ โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีวิจัยเอกสารเป็นหลัก

ผลการวิจัยพบว่า พรรคฝ่ายค้านทั้ง 3 พรรคมีความคล้ายคลึงใกล้เคียงกันในบางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความขัดแย้งภายใน รวมถึงสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่เข้มงวดและจำกัด แต่ทั้ง 3 พรรคก็มีพัฒนาการที่แตกต่างกันไป โดยพรรคบาร์ซันโซเซียลิสเริ่มต้นจากการเป็นคู่แข่งที่สูสีคู่กับพรรคกิจประชาชนสู่พรรคการเมืองที่สิ้นอิทธิพลและหยุดเคลื่อนไหวทางการเมือง ส่วนพรรคแรงงานคือพรรคที่เริ่มต้นจากความล้มเหลวในการเลือกตั้งครั้งแรก ๆ แต่ค่อย ๆ ยกระดับสู่พรรคฝ่ายค้านอันดับหนึ่งของประเทศ ขณะที่พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ถือเป็นพรรคฝ่ายค้านที่ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว แต่ไม่เคยได้รับเลือกตั้งอีกเลยในรอบเกือบ 3 ทศวรรษ ผลศึกษาพัฒนาการของพรรคฝ่ายค้านในสิงคโปร์ยังสะท้อนให้เห็นด้วยว่าการเป็นฝ่ายค้านที่รับผิดชอบและซื่อสัตย์ภักดี รวมถึงการโน้มน้าวให้รัฐบาลและผู้มีสิทธิเลือกตั้งตระหนักถึงความสำคัญของการมีฝ่ายค้านในรัฐสภา ถือเป็นแนวทางสำคัญต่อความอยู่รอดในระบบการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวในสิงคโปร์

คำสำคัญ: สิงคโปร์, พรรคฝ่ายค้าน, พรรคบาร์ซันโซเซียลิส, พรรคแรงงาน, พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์

Abstract

This research article aims to study the evolution of Singapore's main opposition parties - Barisan Sosialis, the Workers' Party, and the Singapore Democratic Party. It compares key characteristics of these three parties using Robert Dahl's classic framework, drawing on documentary research.

The finding shows that the three parties share certain similarities, especially internal rifts and restrict political landscape. However, their developmental trajectories differ significantly. Barisan Sosialis evolved from being a major competitor to the ruling People's

Action Party (PAP) to becoming a defunct political party. The Workers' Party, by contrast, experienced repeated failures in its early elections but has since risen to become the first-tier of opposition party in Singapore. The Singapore Democratic Party was initially a rapidly successful party but has failed to secure any parliamentary seat for nearly three decades. This divergent evolution suggests that maintaining a responsible and loyal opposition stance, while persuading both the government and voters of the importance of opposition parties, is crucial for political survival within Singapore's one-party-dominant system.

Keywords: Singapore, Opposition Parties, Barisan Sosialis, Workers' Party, Singapore Democratic Party

บทนำ

พรรคการเมืองฝ่ายค้านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบการเมืองเนื่องจากเป็นเงื่อนไขจำเป็นเบื้องต้น รวมถึงสะท้อนถึงพัฒนาการความก้าวหน้าของประชาธิปไตย (Dahl, 1966) อย่างไรก็ตาม ในรายงานเรื่อง “Parliamentarians at Risk: Reprisals against MPs in Southeast Asia in 2023” ซึ่งจัดทำโดยกลุ่มสมาชิกรัฐสภาอาเซียนเพื่อสิทธิมนุษยชน (APHR) ได้ระบุว่า สมาชิกรัฐสภาและอดีตสมาชิกรัฐสภาของหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง (ASEAN Parliamentarians for Human Rights, 2024) ในบริบทของสิงคโปร์ ล่าสุดปีค.ศ. 2026/พ.ศ. 2569 Freedom House ซึ่งเป็นองค์กรวิจัยด้านประชาธิปไตย เสรีภาพทางการเมืองและสิทธิมนุษยชน ได้จัดอันดับให้สิงคโปร์อยู่ในกลุ่มประเทศที่มี “เสรีภาพบางส่วน” โดยหนึ่งในเหตุผลสำคัญคือระบบการเมืองที่ควบคุมจำกัดการเติบโตของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน (Freedom House, n.d.) สภาพดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรายงานสถานการณ์ประชาธิปไตยทั่วโลกที่จัดทำโดย International IDEA องค์การระหว่างรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนประชาธิปไตยทั่วโลก โดยรายงานดังกล่าวระบุว่า ในประเด็นเรื่องการเป็นตัวแทน (Representation) ที่ครอบคลุมเรื่องการดำรงอยู่ของพรรคฝ่ายค้านและความเป็นอิสระของพรรคการเมืองด้วย สิงคโปร์ถูกจัดอยู่ในอันดับ 96 จากทั้งหมด 151 ประเทศ (International IDEA, 2025)

ลักษณะเช่นนี้สะท้อนถึงระบบการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวที่ครอบงำการเมือง (One-party Dominant System) ในสิงคโปร์ (Chan, 1976; Mutalib, 2004; Singh, 2017; โคริน เฟื่องเกษม, 2554) ที่ซึ่งมีเพียงรัฐบาลพรรคกิจประชาชนเพียงพรรคเดียวเท่านั้นที่มีโอกาสชนะเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาล (Singh, 2017) ยิ่งไปกว่านั้น สิงคโปร์ยังถูกจัดวางอยู่ในลำดับสุดโต่งของระบบการเมืองพรรคเด่นพรรคเดียวเมื่อเทียบกับประเทศต่าง ๆ ได้แก่ สวีเดน ญี่ปุ่น อิสราเอล เกาหลีใต้ ไต้หวัน เม็กซิโกและมาเลเซีย (Mutalib, 2004) สิงคโปร์พัฒนาไปสู่ระบบการเมืองดังกล่าวนับตั้งแต่ปีค.ศ. 1968/พ.ศ. 2511 เมื่อพรรคกิจประชาชนกวาดที่นั่งทั้งหมด 51 ที่นั่งในรัฐสภาท่ามกลางการคว่ำบาตรไม่เข้าร่วมการเลือกตั้งของพรรคฝ่ายค้าน ทั้งนี้ ระบบการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวในสิงคโปร์ได้รับการสถาปนาและดำรงอยู่ได้ด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่ครอบคลุมมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เช่น การผูกขาดกลไกอำนาจรัฐ การสร้างนวัตกรรมทางการเมือง การควบคุมสื่อมวลชน ตลอดจนความสำเร็จและประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ โดยปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่สร้างความได้เปรียบให้กับรัฐบาลพรรคกิจประชาชน ขณะเดียวกันก็ทำให้พรรคการเมืองฝ่ายค้านอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบ ยากลำบากในการเจริญเติบโต และกลายเป็นชายขอบ (Mutalib, 2004) ถึงกระนั้น ระบบการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวในสิงคโปร์ก็มีพลวัตและวิวัฒนาการ โดยเฉพาะนับตั้งแต่ทศวรรษที่ 21 เป็นต้นมา โดยแม้จนถึงปัจจุบันจะยังคงรักษาอำนาจเอาไว้ได้ แต่รัฐบาลพรรคกิจประชาชนกำลังเผชิญกับฝ่ายค้าน

ที่แข็งข้อมากยิ่งขึ้น รวมถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ตื่นรู้ทางการเมือง จากเดิมที่ไม่เคยถูกท้าทายมาก่อน (Ostwald, 2024) ท่ามกลางระบบการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวที่เข้มงวดและจำกัด พรรคการเมืองฝ่ายค้านในสิงคโปร์จึงตกอยู่ในสภาพที่เสียเปรียบพรรครัฐบาลในทุก ๆ ด้านและเติบโตอย่างยากลำบาก โดยอุปสรรคสำคัญที่พรรคฝ่ายค้านต้องเผชิญคือโลกทัศน์ หลักการ วัฒนธรรมและค่านิยมแบบประชาธิปไตยไม่เสรี (Illiberal Democracy) ที่รัฐบาลพรรคกิจประชาชนยึดถือและนำมาใช้ อันนำไปสู่บรรยากาศความหวาดกลัว และวัฒนธรรมการเมืองที่คุ้นชินกับการอยู่ภายใต้อำนาจ (Mutalib, 2000) นอกจากนั้นแล้ว ฝ่ายค้านเองก็มีปัญหาภายในซ้ำเติม ได้แก่ การขาดความเข้มแข็งและสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รวมถึงการขาดแคลนทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งเงินทุนและการสรรหาบุคคลที่มีศักยภาพความสามารถมาเข้าร่วม

ทั้งนี้ ที่ผ่านมาผลศึกษาในระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายค้านในสิงคโปร์สามารถแบ่งแยกย่อยออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1. ข้อบกพร่องและข้อเสียเปรียบของพรรคการเมืองฝ่ายค้านเมื่อเทียบกับพรรครัฐบาล 2. การเปรียบเทียบพรรคฝ่ายค้านในสิงคโปร์กับประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย และ 3. มุมมองและประเด็นเฉพาะอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ผลศึกษาที่มีอยู่ยังขาดความครอบคลุมและยังไม่ได้ปรับปรุงให้ทันสมัย ยกตัวอย่างเช่น ผลงานของ Mutalib (2004) ที่ดูจะครบถ้วนและล้ำหน้ามากกว่าผลศึกษาอื่น ๆ ซึ่งได้นำเสนอการเปรียบเทียบพรรคฝ่ายค้านในสิงคโปร์ในประเด็นการก่อตั้ง ความเป็นผู้นำ ผลการเลือกตั้งและความเสื่อมถอย ก็ยังขาดความทันสมัยและจำเป็นต้องปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับปัจจุบัน ในขณะที่วรรณกรรมภาษาไทยส่วนใหญ่แทบไม่ได้สะท้อนถึงความสำคัญและนัยยะของพรรคการเมืองฝ่ายค้านเลย งานวิจัยเรื่องนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่มีบทบาทต่อการพัฒนาการเมืองของสิงคโปร์ อันเป็นประโยชน์ต่อการเติมเต็มองค์ความรู้เกี่ยวกับพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสิงคโปร์ให้มีครอบคลุมและทันสมัย รวมถึงเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองในประเทศเพื่อนบ้านของไทยด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพัฒนาการของพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่มีบทบาทต่อการพัฒนาการเมืองของสิงคโปร์ อันประกอบไปด้วยพรรคบาร์ซันโซเซียลิส พรรคแรงงาน และพรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ ด้วยการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบลักษณะของทั้ง 3 พรรคผ่านกรอบการวิจัยของ Robert Dahl

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

รูปแบบของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของวิวัฒนาการและความแตกต่างของพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสิงคโปร์

2. ประชากร

กลุ่มประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือพรรคการเมืองฝ่ายค้าน 3 พรรคที่มีผลต่อการพัฒนาการเมืองของสิงคโปร์ อันประกอบด้วย พรรคบาร์ซันโซเซียลิส พรรคแรงงาน และพรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis Form) ที่รวบรวมงานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ โดยมีการจำแนกเป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระสำคัญ การวิเคราะห์หรือประเมินค่า รวมถึงข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยเรื่องนี้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและมีความน่าเชื่อถือทั้งในระดับนานาชาติและภายในประเทศ โดยครอบคลุมเอกสารทั้งชั้นปฐมภูมิ อันได้แก่ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ประกาศผลการเลือกตั้ง เอกสารคำแถลงนโยบาย รวมถึงรายงานของหน่วยงานต่าง ๆ และชั้นทุติยภูมิ อาทิ เช่น เอกสารบทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานข่าวของสื่อมวลชน ทั้งนี้ ในการคัดเลือกเอกสารวรรณกรรม ผู้วิจัยได้พิจารณาจากหลักเกณฑ์ 4 ข้อคือ 1. ความแท้จริง (Authenticity) 2. ความถูกต้องน่าเชื่อถือ (Credibility) 3. การเป็นตัวแทน (Representativeness) และ 4. ความหมาย (Meaning) เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลจากเอกสารนั้นมีความหมายที่ชัดเจนหรือไม่ เพื่อที่จะไม่เกิดปัญหาในการตีความเอกสาร โดยข้อมูลจากเอกสารที่ผ่านการคัดกรองมานั้นมีความแท้จริงโดยเฉพาะตัวผู้เขียนและต้นสังกัด มีความถูกต้องน่าเชื่อถือ สามารถการเป็นตัวแทนของเอกสารประเภทเดียวกันได้และมีความหมายนัยสำคัญ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมมาได้จะถูกนำมาศึกษาวิเคราะห์และจำแนกผ่านกรอบการศึกษาความแตกต่างของพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่คิดค้นและพัฒนาโดย Robert Dahl ซึ่งครอบคลุม 6 ประเด็นหลัก คือ 1. ความสามัคคีหรือความเหนียวแน่นเป็นปึกแผ่นภายในองค์กร 2. การแข่งขัน 3. พื้นที่ 4. ความแตกต่างโดดเด่นหรือการบ่งบอกตัวตนลักษณะ 5. เป้าหมาย รวมถึง 6. ยุทธศาสตร์ งานวิจัยเรื่องนี้อาศัยกรอบการวิเคราะห์จำแนกรูปแบบและลักษณะพรรคฝ่ายค้านของ Dahl (1966) เนื่องจากเป็นงานคลาสสิกที่มีระเบียบแบบแผน (Blondel, 1997) ทั้งยังถือเป็นจุดเริ่มต้นที่มีความเป็นไปได้ในการศึกษารูปแบบของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน (Kaiser, 2008) นอกจากนั้นแล้ว การวิเคราะห์รูปแบบพรรคฝ่ายค้านตามแบบ Dahl ยังมีจุดเด่นอยู่ที่การให้ความสำคัญของบริบทแวดล้อมที่พรรคการเมืองต่าง ๆ ดำเนินการอยู่ด้วย (Rodan, 1996) อย่างไรก็ตาม กรอบวิเคราะห์รูปแบบพรรคฝ่ายค้านของ Dahl ได้ถูกวิจารณ์ว่า เป็นเพียงจุดเริ่มต้นและยังต้องอาศัยการพัฒนาต่อยอดต่อไปในอนาคต (Kaiser, 2008) ทั้งนี้ ผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มานั้นจะถูกนำเสนอในรูปแบบบทสรุปเชิงวิเคราะห์ เปรียบเทียบและการอภิปราย

อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดสำคัญของงานวิจัยครั้งนี้คือ การอาศัยวิธีวิจัยเอกสารเป็นหลักทำให้ขาดข้อมูลในเชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีประสบการณ์โดยตรงเนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณและระยะเวลาการวิจัย

ผลการวิจัย

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่มีบทบาทต่อการเมืองของสิงคโปร์ อันได้แก่ พรรคบาร์ซันโซเซียลิส พรรคแรงงาน และพรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พรรคบาร์ซันโซเซียลิส (Barisan Sosialis)

พรรคบาร์ซันโซเซียลิสก่อตั้งขึ้นในเดือนสิงหาคมปีค.ศ. 1961/พ.ศ. 2504 โดยแกนนำฝ่ายซ้ายที่ถูกขับออกจากพรรคกิจประชาชน ในช่วงแรกพรรคบาร์ซันโซเซียลิสถือเป็นคู่แข่งสำคัญของพรรคกิจประชาชนในการแย่งชิงฐานเสียงสนับสนุนและอำนาจทางการเมืองในสิงคโปร์ รัฐบาลพรรคกิจประชาชนจึงได้หันมาใช้กลไกรัฐในการจัดการด้วยการตราหน้าพรรคบาร์ซันโซเซียลิสว่าเป็นองค์กรคอมมิวนิสต์ (Chan, 1976) เดือนกุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. 1963/พ.ศ. 2506 รัฐบาลสิงคโปร์ได้เริ่มภารกิจกวาดล้างกลุ่มคอมมิวนิสต์ส่งผลให้แกนนำพรรคจับกุมคุมขัง พรรคบาร์ซันโซเซียลิสจึงแทบไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้ (Mutalib, 2004) เมื่อการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนกันยายนปี ค.ศ. 1963/พ.ศ. 2506 มาถึง ปรากฏว่า พรรคกิจประชาชนกวาดที่นั่งในรัฐสภาไปได้ถึง

37 ที่นั่งจากทั้งหมด 51 ที่นั่ง ขณะที่พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ได้ไป 13 ที่นั่ง (Chan, 1976) พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ประกาศคว่ำบาตรไม่เข้าร่วมการเลือกตั้งทั่วไปในครั้งถัดมาที่จัดขึ้นในปี ค.ศ. 1968/พ.ศ. 2511 ส่งผลให้พรรคกิจประชาชนกวาดที่นั่งทั้งหมดในรัฐสภา จำนวน 58 ที่นั่ง อันเป็นจุดเริ่มต้นของการสถาปนาระบบการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวในสิงคโปร์ (Singh, 2017) พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์กลับสู่การเลือกตั้งอีกครั้งในปี 1972/พ.ศ. 2515 ปี 1976/พ.ศ. 2519 และปี 1980/พ.ศ. 2523 แต่ก็ไม่เคยได้รับเลือกตั้งอีกเลยแม้แต่นั่งเดียว บ่งบอกอย่างชัดเจนว่าพรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ไม่ได้อยู่ในฐานะพรรคการเมืองที่มีประสิทธิภาพอีกแล้ว พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมการเมืองใด ๆ อีกเลย จนล่าสุดในปีค.ศ. 2025/พ.ศ. 2568 เจ้าหน้าที่นายทะเบียนสมาคมของสิงคโปร์ได้ออกประกาศให้พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ส่งมอบหลักฐานการทำการกิจกรรมของพรรค มิเช่นนั้นแล้วอาจถูกประกาศให้เป็นพรรคที่ยุติการดำเนินงานแล้ว (Devaraj, 2025)

นอกจากนั้นแล้ว รูปแบบและลักษณะสำคัญของพรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ยังสามารถพิจารณาผ่านกรอบการวิเคราะห์ของ Dahl (1966) ได้ตามประเด็นหัวข้อดังต่อไปนี้ 1. ความสามัคคีหรือความเหนียวแน่นเป็นปึกแผ่นภายในองค์กร ความขัดแย้งภายในเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ทำให้อิทธิพลของพรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์เสื่อมถอย (Chan, 1976; Mutalib, 2004) โดยหนึ่งในนั้นคือความแตกแยกกันในเรื่องการเข้าร่วมสหพันธรัฐมาเลเซียในปี ค.ศ. 1963/พ.ศ. 2506 2. การแข่งขัน พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์แข่งขันเลือกตั้งในปีค.ศ. 1963/พ.ศ. 2506 แม้ต้องเผชิญกับการปราบปรามอย่างหนักจากรัฐบาล (Chan, 1976) แต่ได้คว่ำบาตรไม่เข้าร่วมในการเลือกตั้งครั้งถัดมาในปีค.ศ. 1968/พ.ศ. 2511 พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ได้กลับสู่การเลือกตั้งในครั้งต่อ ๆ มา แต่ไม่มีครั้งใดที่ประสบความสำเร็จ ท่ามกลางการเสริมสร้างการครอบงำทางการเมืองของพรรคกิจประชาชน 3. พื้นที่ พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมและพื้นที่ที่ยากลำบากในการขับเคลื่อนและระดมทรัพยากรต่าง ๆ เมื่อกลับสู่การเลือกตั้งพรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์พยายามสร้างที่ทางให้กับตัวเองด้วยการนำเสนอนโยบายเพื่อผลประโยชน์พื้นฐานของแรงงานและมวลชนผู้ที่ถูกกดขี่ 4. ความแตกต่างโดดเด่นหรือการบ่งบอกตัวตนลักษณะ พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์มีลักษณะเด่นอยู่ที่การจัดตั้งองค์กรและบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ (Chan, 1976) นอกจากนั้นแล้ว พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ยังให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ นอกเหนือจากการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว เช่น การรณรงค์ให้ประชาชนหย่อนบัตรเปล่าในการลงประชามติเรื่องเข้าร่วมสหพันธรัฐปี ค.ศ. 1962/พ.ศ. 2505 5. เป้าหมาย พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ก่อตั้งขึ้นด้วยเป้าหมาย 4 ประการ คือ 1. เพื่อถอนรากถอนโคนอาณานิคมและจัดตั้งรัฐอิสระที่ประกอบด้วยสหพันธรัฐมาเลเซียและสิงคโปร์ 2. เพื่อจัดตั้งรัฐบาลประชาธิปไตยที่ซึ่งประชาชนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง 3. เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจที่เจริญรุ่งเรือง มีเสถียรภาพและเป็นธรรม รวมถึง 4. เพื่อหลอมรวมประชาชนทุกหมู่เหล่า (The Straits Times, 1961) และ 6. ยุทธศาสตร์ นับตั้งแต่ก่อตั้ง พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ได้นำ 3 ยุทธศาสตร์หลักมาใช้เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง ได้แก่ 1. การต่อสู้ในระบบรัฐสภา 2. การเคลื่อนไหวนอกกรอบรัฐสภา และ 3. การขับเคลื่อนในระหว่างประเทศ

พรรคแรงงาน (Workers' Party)

พรรคแรงงานก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1957/พ.ศ. 2500 โดยเดวิด มาร์แชลล์ อดีตมุขมนตรีคนแรกของสิงคโปร์ที่ต้องการสร้างฐานการเมืองในการขับเคลื่อนสู่การปลดแอกจากอาณานิคมอังกฤษ รวมถึงเพื่อเปิดพื้นที่ในการสร้างอิทธิพลและความเป็นอิสระให้กับสหภาพแรงงาน (Chan, 1976) มาร์แชลล์ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกรัฐสภาในการเลือกตั้งซ่อมปีค.ศ. 1961/พ.ศ. 2504 แต่ได้ลาออกจากพรรคในเดือนมกราคม ค.ศ. 1963/พ.ศ. 2506 เนื่องจากความขัดแย้งภายในเรื่องการเข้าร่วมกับสหพันธรัฐมาเลเซีย (Mutalib, 2004) พรรคแรงงานไม่ได้ดำเนินกิจกรรมใดๆ เลยนับแต่นั้นมา กระทั่งในปี ค.ศ. 1971/พ.ศ. 2514 ที่โจชัว เบนจามิน เจยาเรตน์เข้ามาเป็นผู้นำรุ่นที่สอง ปี ค.ศ. 1981/พ.ศ. 2524 เจยาเรตน์มีชนะการเลือกตั้งซ่อมในเขตแอนสัน

และกลายเป็นสมาชิกสภาผู้แทนจากพรรคฝ่ายค้านคนแรกของสิงคโปร์นับตั้งแต่ประกาศเอกราช (Mutalib, 2004) เส้นทางการเมืองของเจียเรตน์มต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคมากมายไม่ว่าจะเป็น การถูกดำเนินคดี โดนจำคุกและปรับเงิน การถูกตัดสิทธิ์ไม่ให้เข้าร่วมการเลือกตั้ง รวมถึงโดนฟ้องล้มละลาย (Barr, 2003) ในปี ค.ศ. 2001/พ.ศ. 2544 โลเตียเคียงก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งผู้นำพรรคแรงงานรุ่นที่สาม พรรคแรงงานสร้างความก้าวหน้าสำคัญ ๆ ได้ โดยในการเลือกตั้งทั่วไปปี ค.ศ. 2011/พ.ศ. 2554 พรรคแรงงานคว้าชัยชนะในการเลือกตั้งแบบทีม (GRC) ได้เป็นครั้งแรก ส่งผลให้มีผู้แทนราษฎรจากพรรคฝ่ายค้านมากกว่า 4 คน เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์สิงคโปร์ ปี ค.ศ. 2018/พ.ศ.2561 เกิดการถ่ายโอนอำนาจภายในพรรคแรงงานโดยปริตัม ซิงห์ ได้ก้าวขึ้นดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคแรงงานคนใหม่ โดยในการเลือกตั้งทั่วไปในปี ค.ศ. 2020/พ.ศ. 2563 พรรคแรงงานคว้าที่นั่งในรัฐสภาไปได้ 10 ที่นั่ง อันเป็นผลให้ปริตัม ซิงห์ หัวหน้าพรรคได้รับแต่งตั้งเป็นผู้นำพรรคฝ่ายค้านคนแรกของประเทศ จนในปัจจุบันพรรคแรงงานก็ได้กลายมาเป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้านอันดับหนึ่งของสิงคโปร์ (Ong, 2025)

นอกจากนั้นแล้ว รูปแบบและลักษณะสำคัญของพรรคแรงงานยังสามารถพิจารณาผ่านกรอบการวิเคราะห์ของ Dahl (1966) ได้ตามประเด็นหัวข้อดังต่อไปนี้ 1. ความสามัคคีหรือความเหนียวแน่นเป็นปึกแผ่นภายในองค์กร พรรคแรงงานมีปัญหาความขัดแย้งภายในด้านจุดยืนและอุดมการณ์ทางการเมือง รวมถึงการสื่อสารและการบริหารจัดการภายในพรรค เช่นกรณีทีมาร์แชลล์ได้ลาออกจากพรรคในปี 1963/พ.ศ. 2506 2. การแข่งขัน พรรคแรงงานไม่ได้ยอมจำนนต่อภูมิทัศน์ทางการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวที่ซึ่งการแข่งขันถูกควบคุมจำกัด หากแต่ได้ปรับตัวและสร้างโอกาสความสำเร็จในการเลือกตั้งให้กับตัวเอง ด้วยการสร้างและส่งเสริมเครื่องหมายการค้าของพรรค การรณรงค์หาเสียงอย่างเป็นระเบียบแบบแผน การเข้าถึงกลุ่มรากหญ้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสรรหาผู้สมัครเลือกตั้งที่มีประวัติการศึกษายอดเยี่ยมและมีความน่าเชื่อถือ (Ong & Tim, 2014) 3. พื้นที่ พรรคแรงงานได้จัดวางตำแหน่งพื้นที่ของตนเองในฐานะพรรคฝ่ายค้านที่รับผิดชอบและภักดีต่อสัตย์ (Responsible and Loyal Opposition) เรื่อยมา 4. ความแตกต่างโดดเด่นหรือการบ่งบอกตัวตนลักษณะ จุดเด่นประการแรกของพรรคแรงงานอยู่ที่การมีผู้นำพรรคส่วนใหญ่มีเชื้อสายอินเดีย ซึ่งแตกต่างจากพรรคการเมืองอื่นๆ ในรัฐสภา ลักษณะเด่นประการต่อมาของพรรคแรงงานคือการเจาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นชนชั้นแรงงาน (Mutalib, 2004) 5. เป้าหมาย ในธรรมนูญฉบับปัจจุบันของพรรคแรงงานระบุว่า พรรคมีเป้าหมาย 4 ประการ คือ 1. เพื่อยุติการเอาเปรียบและแสวงหาผลประโยชน์จากแรงงาน 2. เพื่อยึดถือความเสมอภาคของมนุษย์ 3. เพื่อสร้างความเท่าเทียมทางโอกาสสำหรับทุก ๆ บุคคลในการพัฒนาและสร้างความก้าวหน้าอย่างเต็มรูปแบบและเป็นอิสระโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และ 4. เพื่อรับประกันความเสมอภาคทางเชื้อชาติในทุกกิจกรรมสาธารณะ รวมถึงการเคารพวัฒนธรรมทางเชื้อชาติภายใต้กรอบกฎหมาย (Workers' Party, n.d.) 6. ยุทธศาสตร์ จากการศึกษาพบว่า พรรคแรงงานมียุทธศาสตร์ที่ผสมผสานและหลากหลาย ในการระดมการสนับสนุนจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ประกอบด้วย การสร้างความน่าเชื่อถือ การสร้างความสดใหม่ภายในพรรค รวมถึงการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ

พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ (Singapore Democratic Party)

พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ก่อตั้งขึ้นในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1980/พ.ศ. 2523 โดยเซียมซิงตง อดีตครูโรงเรียนมัธยมและทนายความ เพียง 4 ปีต่อมา พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์สามารถสร้างประวัติศาสตร์การเมืองได้สำเร็จ เมื่อเซียมซิงตงชนะเลือกตั้งได้ในเขตโปตองปาเซียร์ และกลายเป็นสมาชิกรัฐสภาจากพรรคฝ่ายค้านคนที่ 2 ของสิงคโปร์ ในการเลือกตั้งครั้งถัดมาปี ค.ศ. 1988/พ.ศ.2531 เซียมซิงตงเอาชนะเลือกตั้งได้อีกสมัย พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ก้าวขึ้นสู่ความสำเร็จสูงสุดในการเลือกตั้งทั่วไปปี ค.ศ. 1991/พ.ศ. 2534 โดยสามารถคว้าที่นั่งในรัฐสภาไปได้ 3 ที่นั่งจากเซียมซิงตง หลิงโฮวตอง และเซียวไซเงิน จนแข่งขันมาเป็น

พรรคฝ่ายค้านหลักของสิงคโปร์แทนที่พรรคแรงงาน (Matalib, 2004) จุดเปลี่ยนสำคัญของพรรคเกิดจากความขัดแย้งภายในเป็นเหตุให้เชียมซิงตลาออกจากในปี 1996/พ.ศ. 2539 พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ภายใต้ชี จุนจวนผู้นำพรรคคนใหม่ล้มเหลวในการเลือกตั้งปี 1997/พ.ศ. 2540 โดยสูญเสียที่นั่งเดิมทั้งหมด และแม้จะพยายามพัฒนาเปลี่ยนแปลงพรรคเรื่อยมาแต่พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ยังไม่เคยได้รับเลือกตั้งอีกเลยนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1991/พ.ศ. 2534

นอกจากนั้นแล้ว รูปแบบและลักษณะสำคัญของพรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ยังสามารถพิจารณาผ่านกรอบการวิเคราะห์ของ Dahl (1966) ได้ตามประเด็นหัวข้อดังต่อไปนี้ 1. ความสามัคคีหรือความเหนียวแน่นเป็นปึกแผ่นภายในองค์กร การขาดความสามัคคีและความไม่เหนียวแน่นภายในถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์เสื่อมถอย เห็นได้ชัดจากการสูญเสียที่นั่งทั้งหมดในรัฐสภาในปี ค.ศ. 1997/พ.ศ. 2540 (Matalib, 2004) 2. การแข่งขัน ในการแข่งขันทางการเมือง พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์คว่ำที่นั่งตัวแรกในรัฐสภาสิงคโปร์ได้สำเร็จในปี ค.ศ. 1984/พ.ศ. 2527 ด้วยการนำเสนอนโยบายต่าง ๆ อาทิเช่น การพัฒนาระบบการศึกษา การเลือกตั้งประธานาธิบดีและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ที่ความสำคัญคือการชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการมีฝ่ายค้านในรัฐสภา (Matalib, 2004) พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์บรรลุความสำเร็จสูงสุดในปีค.ศ. 1991/พ.ศ. 2534 เมื่อคว้าที่นั่งในรัฐสภาไปได้ถึง 3 ที่นั่ง โดยในการเลือกตั้งดังกล่าว พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ยังคงเรียกร้องให้สิงคโปร์สร้างระบบการเมืองแบบสองพรรคเพื่อสังคมที่เปิดกว้างและตรวจสอบรัฐบาล นอกจากนี้ยังได้เน้นประเด็นปัญหาปากท้อง 3. พื้นที่ พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์จัดวางพื้นที่ของพรรคท่ามกลางระบบการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวที่ครอบงำการเมืองด้วยการรณรงค์ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นถึงความสำคัญจำเป็นของการมีพรรคฝ่ายค้านและการเป็นทางเลือกของประชาชน 4. ความแตกต่างโดดเด่นหรือการบ่งบอกตัวตนลักษณะ จุดเด่นของพรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์อยู่ที่ยึดถืออุดมการณ์ทางการเมืองแบบสังคมนิยมเสรี (Social Liberalism) นอกจากนี้แล้ว พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ยังมีโครงสร้างพรรคที่ครบถ้วนและชัดเจนอันประกอบไปด้วย คณะกรรมการบริหารส่วนกลาง (CEC) สมาชิกระดับแกนนำ สมาชิกทั่วไป อาสาสมัครผู้สร้างความเปลี่ยนแปลง สมาชิกปีกเยาวชน และสมาชิกปีกผู้หญิงด้วย (Singapore Democratic Party, n.d.) 5. เป้าหมาย เป้าหมายปัจจุบันของพรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ คือ 1. การกำจัดระบอบอำนาจนิยมทุกรูปแบบ การส่งเสริมหลักการและแนวทางการปฏิบัติแบบประชาธิปไตย 2. สร้างประเทศชาติให้มีความมั่นคงและก้าวหน้าทางเศรษฐกิจภายใต้ระบบตลาดเสรี 3. ส่งเสริมสังคมที่มีชีวิตชีวาและพลวัตบนพื้นฐานความหลากหลายและเป็นพหุนิยม ทดแทนระบบชนชั้นนำด้วยการแข่งขันเสรี และโอกาสที่เท่าเทียมกันของชาวสิงคโปร์ และ 4. กอบกู้ระบบการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ รับประกันความเป็นอิสระของตุลาการ คຸ້ມຄອງสิทธิมนุษยชน สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของชาวสิงคโปร์ รวมถึงทำให้ข้อมูลข่าวสารไหลเวียนในสังคมอย่างเป็นอิสระ ไม่ปิดกั้นข้อมูลข่าวสาร (Yeo, 2018) 6. ยุทธศาสตร์ พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์มียุทธศาสตร์ที่หลากหลายปรับตามผู้นำพรรคและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ภายใต้การนำของเชียมซิงต พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ได้ดำเนินยุทธศาสตร์แบบสายกลาง (Mauzy & Milne, 2002) เมื่อชีจุนจวนเข้ามามีอำนาจ พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์เริ่มมีความโน้มเอียงไปทางฝ่ายซ้ายและดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกมากยิ่งขึ้นแสดงให้เห็นได้จากประเด็นนโยบายต่าง ๆ (Mauzy & Milne, 2002) นอกจากนี้แล้ว พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ยังได้เคลื่อนไหวนอกกรอบสภาแบบอารยะขัดขืนและปราศจากความรุนแรงด้วย (Chin, 2015)

ดังที่ได้ศึกษาข้างต้นจะเห็นได้ว่า พรรคบาร์ซันโซเซียลิส พรรคแรงงาน และพรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์มีรูปแบบและลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันในประเด็นสำคัญ อาทิเช่น ความขัดแย้งภายในคือปัญหาสำคัญที่พรรคการเมืองฝ่ายค้านทั้ง 3 พรรคเคยเผชิญ ส่งผลให้พรรคการเมืองส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าความขาดความเป็น

ปีกแผ่นภายในองค์กรคือจุดบกพร่องสำคัญของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน นอกจากนั้นแล้ว การตกอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบในการแข่งขันเลือกตั้งคืออีกหนึ่งความเหมือนที่พรรคฝ่ายค้านเผชิญร่วมกันแม้จะมีช่วงเวลาการเคลื่อนไหวแตกต่างกัน สะท้อนถึงความคงทนของระบบการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวที่ยังคงรักษาการผูกขาดอำนาจได้เรื่อยมา ถึงกระนั้นผลการศึกษาก็กังบอถึงวิธีการปรับตัวและตอบโต้ของแต่ละพรรคที่ไม่เหมือนกัน ผลศึกษายังแสดงให้เห็นด้วยว่า อุดมการณ์ทางการเมือง ตัวผู้นำ และบริบททางการเมือง คือปัจจัยสำคัญที่ทำให้พรรคการเมืองฝ่ายค้านทั้ง 3 พรรคมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนโดยเฉพาะในประเด็นเรื่องการสร้างพื้นที่ อัตลักษณ์ความโดดเด่น รวมถึงเป้าหมายและยุทธศาสตร์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลศึกษาส่วนใหญ่ดังอย่างเช่นของ Mutalib (2004) และ Singh (2017) ชี้ให้เห็นว่า ความขัดแย้งภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พรรคฝ่ายค้านอ่อนแอและเสื่อมอิทธิพล การศึกษาวิจัยนี้เห็นพ้องในกรณีของพรรคประชาธิปัตย์สิงคโปร์ ที่เกิดความขัดแย้งรุนแรงภายในจนเสื่อมซิดัง ผู้นำคนแรกต้องลาออกในปี 1996 และนับแต่นั้นมาพรรคประชาธิปัตย์สิงคโปร์ก็ไม่เคยได้รับเลือกเข้าสู่รัฐสภาอีกเลยแม้แต่นั่งเดียว แต่เห็นแย้งในกรณีของพรรคแรงงาน ที่ Mutalib (2004) ได้ยกตัวอย่างความขัดแย้งในยุคของมาร์แชลล์และเจาเรตน์ม แต่ในภายหลังพรรคแรงงานก็ได้แสดงถึงความสามัคคีและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันผ่านการถ่ายโอนอำนาจอย่างราบรื่นในปี ค.ศ. 2015 จากโลเตียเคียง ผู้นำรุ่นที่สามสู่ปริตัม ชิงห์ ผู้นำคนปัจจุบัน อีกทั้ง ความขัดแย้งภายในก็ไม่ใช้ลักษณะเฉพาะของพรรคฝ่ายค้านเพียงเท่านั้น โดยประเด็นนี้ Tan (2020) ได้อธิบายไว้ว่า พรรคกิจประชาชนเองก็มีความขัดแย้งภายในเช่นเดียวกัน หากแต่พรรครัฐบาลมีกลไกจัดการภายในกรอบกับระเบียบข้อห้ามในระดับประเทศที่ทำหน้าที่หลอมรวมความเป็นปีกแผ่นภายในพรรค นอกจากนั้นแล้ว สภาพแวดล้อมทางการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวก็ส่งผลให้ผู้เห็นต่างภายในพรรคแทบไม่มีทางเลือกอื่น นอกเสียจากยอมรับและจำนนต่อไป

อีกหนึ่งประเด็นที่ถูกหยิบยกขึ้นมาเสมอเมื่อถกเถียงเรื่องข้อเสียเปรียบของพรรคฝ่ายค้านสิงคโปร์ในระบบการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวคือ มาตรการและกลยุทธ์ของรัฐบาล งานศึกษาส่วนใหญ่เช่นงานศึกษาของ Mauzy & Milne (2002), Mutalib (2004) และ Singh (2017) มักกล่าวถึงภาพรวมของมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลพรรคกิจประชาชนนำมาใช้เพื่อปราบปรามและสร้างความได้เปรียบไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งหรือการดำเนินคดีทางกฎหมาย แต่การศึกษารุ่นนี้ได้ตั้งข้อสังเกตถึงพลวัตของมาตรการและกลยุทธ์ของรัฐบาล โดยรัฐบาลจะใช้มาตรการเข้มงวดกับผู้นำและพรรคฝ่ายค้านที่มีท่าทีแข็งกร้าวและจะมีท่าทีที่เบาลงเมื่อผู้นำและพรรคฝ่ายค้านที่มีท่าทีผ่อนปรน ดังเช่นกรณีของพรรคแรงงาน ด้วยบุคลิกนุ่มนวล รอบคอบ ระมัดระวัง และด้วยท่าทีที่ผ่อนปรนต่อรัฐบาล โลเตียเคียงจึงไม่โดนฟ้องคดีหมิ่นประมาทจากพรรคกิจประชาชน ทั้งยังได้รับการยกย่องจากทั้งนายกรัฐมนตรีโก๊ะจ๊กตงและลีเซียนลุง (Ng, 2020; Ang, 2024) ทั้งที่โลเตียเคียงสร้างความสำเร็จด้วยการนำพาพรรคแรงงานเอาชนะเลือกตั้งแบบทีมได้เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ต่างจากผู้นำคนก่อนหน้าอย่างเจาเรตน์มที่เผชิญวิบากกรรมทางกฎหมายอย่างหนัก เช่นเดียวกัน พรรคฝ่ายค้านเองก็มีพลวัตการเปลี่ยนแปลงแนวทางจากเชิงรุกเพื่อความอยู่รอดและได้รับการสนับสนุนจากประชาชน เช่นในปี ค.ศ. 2011 ที่พรรคประชาธิปัตย์สิงคโปร์ได้เปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์จากเดิมที่ดูเหมือนองค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งมีท่าทีปักษ์และไม่ประนีประนอมสู่พรรคการเมืองที่เข้าถึงประชาชนมากขึ้น (Chin, 2015) หลังจากการดำเนินแนวทางแบบอารยะขัดขืนไม่ประสบความสำเร็จในการนำพรรคกลับสู่รัฐสภาอีกครั้ง (Yeong, 2019)

องค์ความรู้ใหม่

ตารางที่ 1 ผลศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสิงคโปร์

			
	พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์	พรรคแรงงาน	พรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์
ความเป็น ปึกแผ่นภายใน องค์กร	มีปัญหาความขัดแย้ง ภายใน	มีปัญหาความขัดแย้งภายใน	มีปัญหาความขัดแย้งภายใน
การแข่งขัน	โดนกวาดล้างฐานเป็น คอมมิวนิสต์	เจออุปสรรคขัดขวางจากรัฐ สร้างแบรนด์พรรค หาเสียงอย่างเป็นระบบ เข้าถึงรากหญ้า สรรหาผู้มีคุณสมบัติเข้าพรรค	เจออุปสรรคขัดขวางจากรัฐ เน้นความสำคัญของฝ่ายค้าน นำเสนอระบบสองพรรค
พื้นที่	ยากลำบากในการ เคลื่อนไหวและระดม ทรัพยากร	รักษาสถานภาพการเป็นพรรค ฝ่ายค้านที่รับผิดชอบและ ภักดีซื่อสัตย์	เน้นความสำคัญของฝ่ายค้าน นำเสนอระบบสองพรรค
ความโดดเด่น	จัดตั้งองค์กรอย่างเป็น ระบบการเคลื่อนไหว นอกรัฐสภา	ผู้นำพรรคส่วนใหญ่เชื้อสาย อินเดีย	อุดมการณ์สังคมนิยมเสรี โครงสร้างพรรคชัดเจน
เป้าหมาย	ต้านอาณานิคม ประชาธิปไตย เศรษฐกิจก้าวหน้า หลอมรวมทุกคนในชาติ	ยูติการเอาเปรียบ ยึดถือความเสมอภาค สร้างความเท่าเทียม	กำจัดการอำนาจนิยม สร้างความมั่นคงและก้าวหน้า ส่งเสริมสังคมที่มีชีวิตชีวา
ยุทธศาสตร์	การต่อสู้ในรัฐสภา เคลื่อนไหวนอกสภา ขับเคลื่อนในระหว่าง ประเทศ	สร้างความน่าเชื่อถือ สร้างความสดใหม่ ใช้สื่ออินเทอร์เน็ต	ตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ ยุทธศาสตร์หลากหลายปรับ ตามผู้นำพรรคและ สภาพแวดล้อม

จากการศึกษาพบว่า พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ พรรคแรงงาน และพรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์มีรูปแบบและลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกัน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ 1. ความสามัคคีหรือความเหนียวแน่นภายในองค์กร ทั้ง 3 พรรคเกิดความขัดแย้งขึ้นภายใน 2. การแข่งขัน ทั้ง 3 พรรคเข้าร่วมการแข่งขันเลือกตั้งที่ถูกควบคุมและจำกัดโดยพรรคกิจประชาชนเช่นเดียวกัน โดยแต่ละพรรคมีวิธีแข่งขันทางการเมืองที่ไม่เหมือนกัน 3. พื้นที่ พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์ถูกจำกัดพื้นที่ในการเคลื่อนไหวและระดมทรัพยากรอย่างมาก ขณะที่พรรคแรงงานโดยรวมแล้วพยายามจัดวางพื้นที่การเป็นพรรคฝ่ายค้านที่รับผิดชอบและภักดีซื่อสัตย์ ส่วนพรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์ได้เน้นความสำคัญของฝ่ายค้านและระบบการเมืองแบบสองพรรค 4. ความแตกต่างโดดเด่น พรรคบาร์ซันโซเซียลิสต์มีความโดดเด่นที่การจัดตั้งองค์กรอย่างเป็นระบบและเคลื่อนไหวนอกสภา ส่วนพรรคแรงงานโดดเด่นที่ผู้นำพรรคส่วนใหญ่เชื้อสายอินเดีย ส่วนกลุ่มเป้าหมายของพรรค คือ แรงงานสำหรับพรรคประชาธิปไตยสิงคโปร์คือการยึดถืออุดมการณ์สังคมนิยมเสรี กอปรกับมีโครงสร้างพรรคชัดเจน

5. เป้าหมาย ทั้ง 3 พรรคมีเป้าหมายทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยบาร์ชันโซเซียลิสมีเป้าหมายต่อต้านอาณานิคม ส่งเสริมประชาธิปไตย สร้างเศรษฐกิจให้ก้าวหน้า รวมถึงหลอมรวมทุกคนในชาติ พรรคแรงงานมีเป้าหมายเพื่อยุติการเอาเปรียบ ยึดถือความเสมอภาค สร้างความเท่าเทียม และเคารพทุกเชื้อชาติ ขณะที่พรรคประชาธิปไตยสังคมนิยมต้องการกำจัดอำนาจนิยม สร้างความมั่นคงและก้าวหน้า ส่งเสริมสังคมที่มีชีวิตชีวาตลอดจนตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ สุดท้าย คือ 6. ยุทธศาสตร์ พรรคบาร์ชันโซเซียลิสอาศัยการต่อสู้ในรัฐสภา เคลื่อนไหวนอกสภา และการขับเคลื่อนในระหว่างประเทศ พรรคแรงงานพยายามสั่งสมความน่าเชื่อถือ สร้างความสดใหม่ และใช้สื่ออินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนพรรคประชาธิปไตยสังคมนิยมยุทธศาสตร์หลากหลายปรับตามผู้นำพรรคและสภาพแวดล้อม

สรุปและข้อเสนอแนะ

รัฐบาลพรรคกิจประชาชนควรปรับเปลี่ยนโลกทัศน์แบบประชาธิปไตยไม่เสรีที่ได้ยึดถือมา โดยหันมาตระหนักถึงความสำคัญจำเป็นของการมีพรรคฝ่ายค้านในระบบรัฐสภา โดยคำนึงถึงภาพลักษณ์ของประเทศ คุณภาพประชาธิปไตยและเป้าหมายการพัฒนาทางการเมืองอย่างยั่งยืน

พรรคฝ่ายค้านในสิงคโปร์ควรเน้นที่การสรรหาผู้สมัครที่มีศักยภาพความสามารถเพื่อเป็นทางเลือกอันน่าเชื่อถือให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง รวมถึงสร้างและรักษาสถานภาพการเป็นฝ่ายค้านที่รับผิดชอบและภักดีต่อชาติ

สำหรับประเทศไทย แม้จะมีระบบการเมืองแบบหลายพรรคและไม่ได้มีพรรคใดผูกขาดอำนาจการเมือง แต่แนวโน้มในปัจจุบันที่พรรคการเมืองต่าง ๆ ต้องการเข้าร่วมฝ่ายรัฐบาลดังที่เห็นได้จากปรากฏการณ์ “งูเห่า” ข้ามขั้วย้ายพรรคหรือการกวาดต้อน “บ้านใหญ่” เข้าสังกัด ได้กลายมาเป็นการด้อยค่าความสำคัญของฝ่ายค้านในรัฐสภาโดยปริยาย (โตมร ศุขปรีชา, 2569) จากบทเรียนในสิงคโปร์ พรรคการเมืองไทยจึงควรตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของการทำหน้าที่ในฐานะฝ่ายค้านที่รับผิดชอบและภักดีต่อชาติในรัฐสภา อันเป็นการธำรงรักษาประชาธิปไตยและปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนแทนที่จะคำนึงถึงผลตอบแทนเพียงอย่างเดียว

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในระดับองค์กร ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมุ่งไปที่ระดับปัจเจก เพื่อศึกษาลักษณะเบื้องต้นรวมถึงแรงบันดาลใจและอุปสรรคขัดขวางของสมาชิกรัฐสภาจากฝ่ายค้านแต่ละคน อันเป็นส่วนหนึ่งของการสะท้อนภูมิทัศน์ทางการเมืองแบบพรรคเด่นพรรคเดียวในสิงคโปร์

กิตติกรรมประกาศ

ขอบคุณทุนสนับสนุนจากสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ตามสัญญาทุนวิจัยเลขที่ IEAS 1/2569

เอกสารอ้างอิง

โคริน เฟื่องเกษม. (2554). สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลาฯ จำกัด.

โตมร ศุขปรีชา. (2569). กับดัก ‘อยากเป็นรัฐบาล’ จนเผลอด้อยค่า ‘ความเป็นฝ่ายค้าน’ โดยไม่รู้ตัว.

สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2569 จาก <https://www.the101.world/government-trap-devalue-opposition/>.

- Ang, M. (2024). PM Lee's View of the Opposition over the Years, 2 He Praised. Mothership. Retrieved January 15, 2026, from <https://mothership.sg/2024/05/pm-lee-view-of-opposition/>.
- ASEAN Parliamentarian for Human Rights. (2024). Parliamentarians at Risk: Reprisals against MPs in Southeast Asia in 2023. Retrieved October 1, 2025, from <https://shorturl.asia/KQZSc>.
- Barr, M. D. (2003). J.B. Jeyaretnam: Three Decades as Lee Kuan Yew's Bête Noir. *Journal of Contemporary Asia*, 33(3), 299-317.
- Blondel, J. (1997). Political Opposition in the Contemporary World. *Government and Opposition*, 32(4), 462-486.
- Chan, H. C. (1976). *The Dynamics of One-Party Dominance the PAP at the Grass-roots*. Singapore: Singapore University Press.
- Chin, N. C. (2015). Analysts Divided on SDP's Makeover Efforts. *Today*. Retrieved December 15, 2025, from <https://shorturl.asia/dFaP4>.
- Dahl, R. A. (1966). *Political Oppositions in Western Democracies*. New Haven and London: Yale University Press.
- Devaraj, S. (2025). S'pore Govt Asks Inactive Political Parties Including Barisan Sosialis for Proof of Existence. Retrieved January 10, 2026, from <https://shorturl.asia/7lieK>.
- Freedom House. (n.d.). Singapore. Retrieved January 10, 2026, from <https://shorturl.asia/94mJ7>.
- International IDEA. (2025). *The Global State of Democracy 2025: Democracy on the Move*. Retrieved March 26, 2026, from https://www.idea.int/sites/default/files/2025-09/global-state-of-democracy-2025-democracy-on-the-move_0.pdf.
- Kaiser, A. (2008). Parliamentary Opposition in Westminster Democracies: Britain, Canada, Australia and New Zealand. *The Journal of Legislative Studies*, 14(1-2), 20-45.
- Mauzy, D. K. & Milne, R. S. (2002). *Singapore Politics under the People's Action*. London and New York: Cambridge University Press.
- Mutalib, H. (2004). *Parties and Politics: A Study of Opposition Parties and the PAP in Singapore*. Singapore: Marshall Cavendish Academic.
- _____. (2000). Illiberal Democracy and the Future of Opposition in Singapore. *Third World Quarterly*, 21(2), 313-342.
- Ng, T. (2020). Political Foes with 'a Few things in Common': ESM Goh Chok Tong Pens Tribute to WP Chief Low Thia Kiang. Retrieved December 18, 2025, from <https://www.asiaone.com/singapore/political-foes-few-things-common-esm-goh-chok-tong-penstributewp-chief-low-thia-kiang>.
- Ong, E. & Tim, M. H. (2014). Singapore's 2011 General Elections and Beyond Beating the PAP at Its Own Game. *Asian Survey*, 54(4), 749-772.
- Ong, E. (2025). Valence Rules: Explaining Opposition Party Performance in Singapore's 2025 General Elections. *Pacific Affairs*, 98(4), 801-813.

- Ostwald, K. (2024). Regime Resilience in Malaysia and Singapore Revisited: Ideologically-Bounded Democracies?. Retrieved March 25, 2026, from <https://shorturl.asia/Npj1z>.
- Rodan, G. (1996). Political Oppositions in Industrializing Asia. London: Routledge
- Singapore Democratic Party. (n.d.). Organisation & Leadership. Retrieved December 14, 2025, from <https://www.yoursdp.org/organisation>.
- Singh, B. (2017). Understanding Singapore Politics. Singapore: World Scientific.
- Tan, N. (2020). Minimal Factionalism in Singapore's People's Action Party. Journal of Current Southeast Asian Affairs, 39(1), 124-143.
- The Straits Times. (1961). Barisan Socialis Adopts Red Star Symbol. Retrieved December 10, 2025, from <https://shorturl.asia/3calo>.
- Workers' Party. (n.d.). Our Constitution. Retrieved January 5, 2026, from <https://www.wp.sg/constitution>.
- Yeo, Z. (2018). Singapore Democratic Party. Retrieved January 10, 2026, from <https://www.nlb.gov.sg/main/article-detail?cmsuuid=73514f30-ecb9-4ea1-a220-66d1972a5312>.
- Yeong, L. H. (2019). The First Wave: JBJ, Chiam & the Opposition in Singapore. Singapore: Epigram Books.